

Satışı yapılan ancak kırık olması nedeniyle alıcı tarafından iade edilen malların emsal bedeli ile değeriyeceği hk.

Belge türü	Özelge
Kanun	VERGİ USUL KANUNU
Özelge no	B.07.1.GİB.4.34.16.01-KVK 6-2056
Tarih	18.11.2011

T.C.

GELİR İDARESİ BAŞKANLIğI

İSTANBUL VERGİ DAİRESİ BAŞKANLIğI

(Mükellef Hizmetleri Gelir Vergileri Grup Müdürlüğü)

Sayı : B.07.1.GİB.4.34.16.01-KVK 6-2056

18/11/2011

Konu : Satışı yapılan ancak kırık olması nedeniyle alıcı tarafından iade edilen malların emsal bedeli ile değeriyeceği.

İlgide kayıtlı özelge talep formunuzla, şirketinizin cam, seramik, porselen ve benzeri maddelerden üretilen eşyaların alımı ve satımı faaliyetinde bulunduğu, satışı yapılan söz konusu emtialardan kırık olanlarının müşteri tarafından fatura düzenlenmek suretiyle şirketinize iade edildiği, iade sebebinin müşteri tarafından düzenlenen fatura üzerine yazılabildiği gibi müşteri tarafından düzenlenen faturaya eklenen bir tutanak ile de tespit olunabildiği, kırık emtiaların şirketiniz açısından tasarruf değeriye bulunmadığı ve bunların müşteriden geri nakliyesi ve depolanmasının külfet oluşturduğu belirtilerek, tasarruf değeri kalmayan söz konusu emtiaların müşteri tarafından düzenlenen fatura veya faturaya ekli tutanağa istinaden direkt zarar yazılıp yazılamayacağı hususundaki Başkanlığımız görüşleri sorulmaktadır.

5520 sayılı Kurumlar Vergisi Kanununun "Safi kurum kazancı" başlıklı 6 ncı maddesiyle, kurumlar vergisinin, mükelleflerin bir hesap dönemi içinde elde ettikleri safi kurum kazancı üzerinden hesaplanacağı, safi kurum kazancının tespitinde, 193 sayılı Gelir Vergisi Kanununun ticari kazanç hakkındaki hükümlerinin uygulanacağı hükme bağlanmıştır.

Diğer taraftan, 213 sayılı Vergi Usul Kanununun "Emsal Bedeli ve Emsal Ücreti" başlıklı 267 nci maddesinde; "Emsal bedeli, gerçek bedeli belli olmayan veya bilinmeyen veyahut doğru olarak tespit edilemeyen bir malın, değerlendirme gününde satılması halinde emsaline nazaran haiz olacağı değerdir.

Emsal bedeli sıra ile, aşağıdaki esaslara göre tayin olunur.

Birinci sıra: (Ortalama fiyat esası) Aynı cins ve nevideki mallardan sıra ile değerlemenin yapılacağı ayda veya bir evvelki veya bir daha evvelki aylarda satış yapılmışsa, emsal bedeli bu satışların miktar ve tutarına göre mükellef tarafından çıkarılacak olan "Ortalama satış fiyatı" ile hesaplanır. Bu esasın uygulanması için, aylık satış miktarının, emsal bedeli tayin olunacak her bir malın miktarına nazaran % 25 ten az olmaması şarttır.

İkinci sıra: (Maliyet bedeli esası) Emsal bedeli belli edilecek malın, maliyet bedeli bilinir veya çıkarılması mümkün olursa, bu takdirde mükellef bu maliyet bedeline, toptan satışlar için % 5, perakende satışlar için % 10 ilave etmek suretiyle emsal bedelini bizzat belli eder.

Üçüncü sıra: (Takdir esası) Yukarıda yazılı esaslara göre belli edilemeyen emsal bedelleri ilgililerin müracaatı üzerine takdir komisyonunca takdir yolu ile belli edilir. Takdirler, maliyet bedeli ve piyasa kıymetleri araştırılmak ve kullanılmış eşya için ayrıca yıpranma dereceleri nazara alınmak suretiyle yapılır. Takdir edilen bedellere mükelleflerin vergi mahkemesinde dava açma hakkı mahfuzdur. Ancak, dava açılması verginin tahakkuk ve tahsilini durdurmaz.

Emsal bedelinin mükellef tarafından bizzat hesaplandığı hallerde, bu hesaplara ait kayıt ve cetveller ispat edici kağıtlar olarak muhafaza edilir.

...",

"Kıymeti Düşen Mallar" başlıklı 278 inci maddesinde ise; "Yangın, deprem ve su basması gibi afetler yüzünden veyahut bozulmak, çürümek, kırılmak, çatlamak, paslanmak gibi haller neticesinde iktisadi kıymetlerinde önemli bir azalış vaki olan emtia ile maliyetlerin hesaplanması mutad olmayan hurdalar ve döküntüler, üstüğü, deşe ve iskartalar emsal bedeli ile değerlendirilir."

hükümleri yer almaktadır.

Vergi Usul Kanununun 278 inci maddesi hükmüne göre, emtianın kıymeti düşen mal olarak emsal bedeli ile değerlendirilebilmesi için; emtianın iktisadi kıymetindeki önemli azalışın yangın, deprem, su basması gibi tabi bir afet veya bozulmak, çürümek, kırılmak, çatlamak, paslanmak gibi haller nedeniyle

olması gerekir.

Dolayısıyla, şirketinizin özelge talep formuna konu ettiği söz konusu kırılan malları Vergi Usul Kanununun 267 nci maddesi hükümleri doğrultusunda emsal bedeli üzerinden değerlemesi gerekmekte olup, emsal bedeli uygulamasının ise anılan maddenin 3 üncü sırasında yer alan takdir esasına göre yapılması icap etmektedir.

Bu itibarla, bahse konu kırılan mallar için ilgili vergi dairesine yazılı olarak başvurmanız gerekmektedir.

Yukarıda yapılan açıklamalar çerçevesinde, şirketinizce satılan ancak kırık olması nedeniyle alıcı tarafından iade edilen ürünlerin maliyet bedeli ile takdir komisyonunca takdir edilecek emsal bedeli arasındaki tutarın stok maliyetlerinden indirilerek dönem hesaplarınıza gider yazılması mümkün olup, emsal bedelinin sıfır (0) olarak tespit edilmesi ve anılan emtiaların imhasına karar verilmesi durumunda ise, bu malların vergi dairesi temsilcisinin de bulunacağı komisyon huzurunda tutanakla tespit edilmek suretiyle imha edilmesi ve istenildiğinde şirketiniz tarafından bu tutanakların ibrazı şartlarıyla, stok maliyetlerinin, safi kurum kazancınızın tespitinde gider olarak dikkate alınabileceği tabiidir.

Bilgi edinilmesini rica ederim.

(*) Bu Özelge 213 sayılı Vergi Usul Kanununun 413.maddesine dayanılarak verilmiştir.

(**) İnceleme, yargı ya da uzlaşmada olduğu halde bu konuya ilişkin olarak yanlış bilgi verilmiş ise bu özelge geçersizdir.

(***) Talebiniz üzerine tayin edilmiş olan bu özelgeye uygun işlem yapmanız hâlinde, bu fiilleriniz dolayısıyla vergi tarh edilmesi icap ederse, tarafınıza vergi cezası kesilmeyecek ve tarh edilen vergi için gecikme faizi hesaplanmayacaktır.

Bu metin Mevzuat Bankası (mevzuat.vergibulustayi.com) aracılığıyla gib.gov.tr arşivinden alınmıştır. Resmî işlemlerde Resmî Gazete metni esastır. — 18.09.2026